

Pogoda - poľský démon vetra; pozri *slovanskí démoni vetra*

pogrom - z ruš.; živelné alebo zinscenované protižidovské demonštrácie spojené s útokmi na židovský majetok a ghetá; termín sa používa od roku 1905; najznámejšie novoveké pogromy boli v období fašizmu v Nemecku (tzv. krištal'ová noc v roku 1938); pozri *Židia; flagelanti, gheto; Rusko; nacizmus*

[http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%95%D0%B2%D1%80%D0%B5%D0%B9%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B5%D0%BF%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%BE%D0%BC%D1%8B%D0%B2%D0%BE%D0%B2%D1%80%D0%B5%D0%BC%D1%8F%D0%9F%D0%B5%D1%80%D0%B2%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0%BA%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D1%85%D0%BE%D0%B4%D0%B0_\(1096\)](http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%95%D0%B2%D1%80%D0%B5%D0%B9%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B5%D0%BF%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%BE%D0%BC%D1%8B%D0%B2%D0%BE%D0%B2%D1%80%D0%B5%D0%BC%D1%8F%D0%9F%D0%B5%D1%80%D0%B2%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0%BA%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D1%85%D0%BE%D0%B4%D0%B0_(1096))

Vraždenie Židov križiakmi v r.1250 (francúzska biblia)

Upaľovanie Židov (stredoveká ilustrácia)

pohan - z lat. *paganus* – „dedinský, vidiecky“

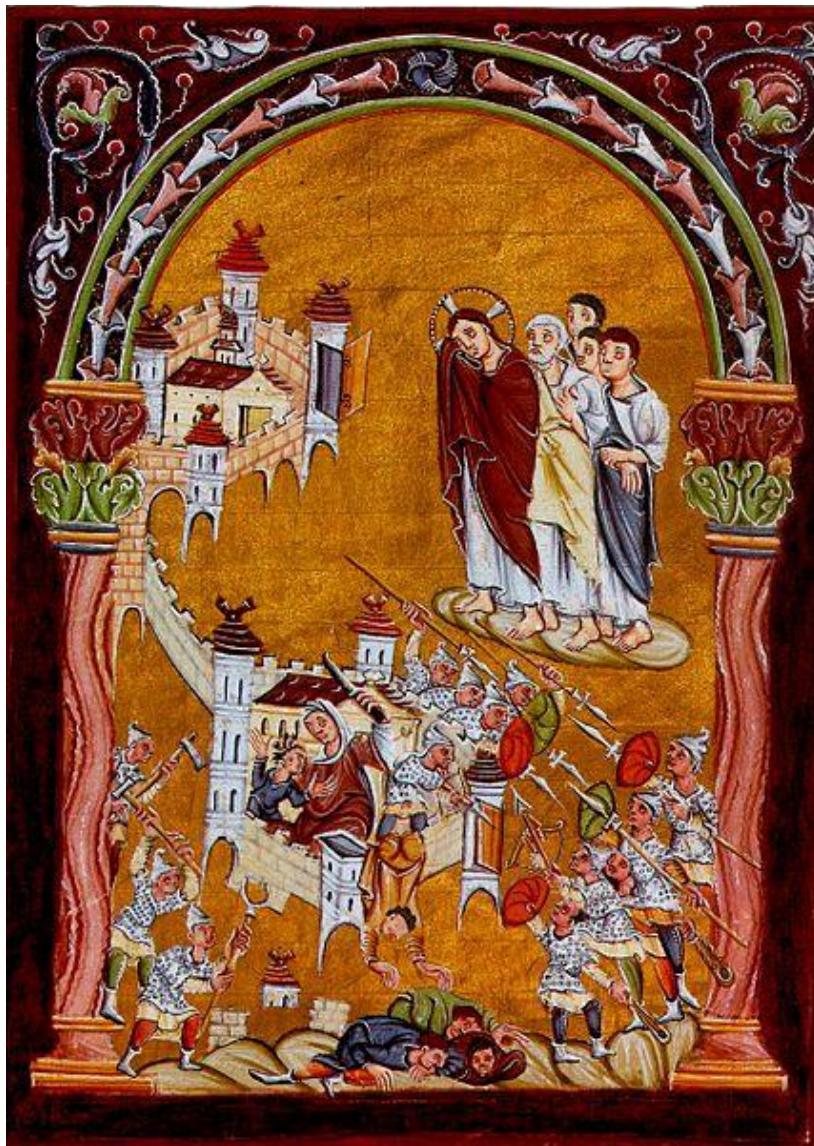
-od 2.pol.4.st. v *Rímskej ríši*, v čase oficiálneho kresťanského *náboženstva*, názov pre nekresťanov, ktorí súčasne neboli ani Židmi (napr. pre *Slovanov*, *Germánov* z čias pred christianizáciou; retrospektívny výraz pre označenie nežidovských národov sa *biblii* nevyskytuje, avšak v dnešnom význame tak v *Starom Zákone* pohanmi označované všetky národy okrem vyvoleného židovského národa (pozri *dub spravodlivosti*); pozri *pohanstvo*

Češka: starej viere (v rímskych bohov) a miestnym kultom zostávali tradične najdlhšie verní obyvatelia odľahlých dedinských okrskov, zvaných *pagi* (sg. *pagus*); títo zaostali dedinčania čiže *pagani* sa stali inšpiráciou mestským kresťanom na prenesenie ich hanlivého mena, z ktorého je naše slovo „pohania“, na všetkých, kto kedykoľvek a kdekoľvek uctievali iné božstvá ako jediného Boha

Dan Bronwn: dnes je pohan takmer synonymom pre *satanizmus*, čo je všeobecný omyl; toto slovo je odvodené od latinského *paganus*, čo značí obyvateľ vidieka; pohania boli doslova nevzdelaní dedinčania, ktorí sa pridŕžovali starého vidieckeho náboženstva uctievaťúceho prírodu; ľudí, ktorí vo vidieckych sídlach (*villes* > pozri *villa*) bývali, sa cirkev tak bála, že kedysi nevinné označenie dedinčania - *vilain* - dnes znamená „zloduch“

-postupom doby slovo pohan sa stalo synonymom výrazu neveriaci (kresťan v *islame*) alebo *moslim*, resp. nepokrstenec, ateista v *kresťanstve*)

pozri *Belzebub*; *imelo*; *krížová výprava*; *evanjelium*, *evanjelijná strana*; *havran*, *panter*, *Sibyly*, *obrazoborectvo*; *apoštol Peter*: *motív Videnie nečísých zvierat*, *Peter krstí stotníka Kornelia*; *píniová šuška* (Heinz-Mohr); *šelma zemska*; *Ježišova kopija* (Diskovery); *Hypatia*

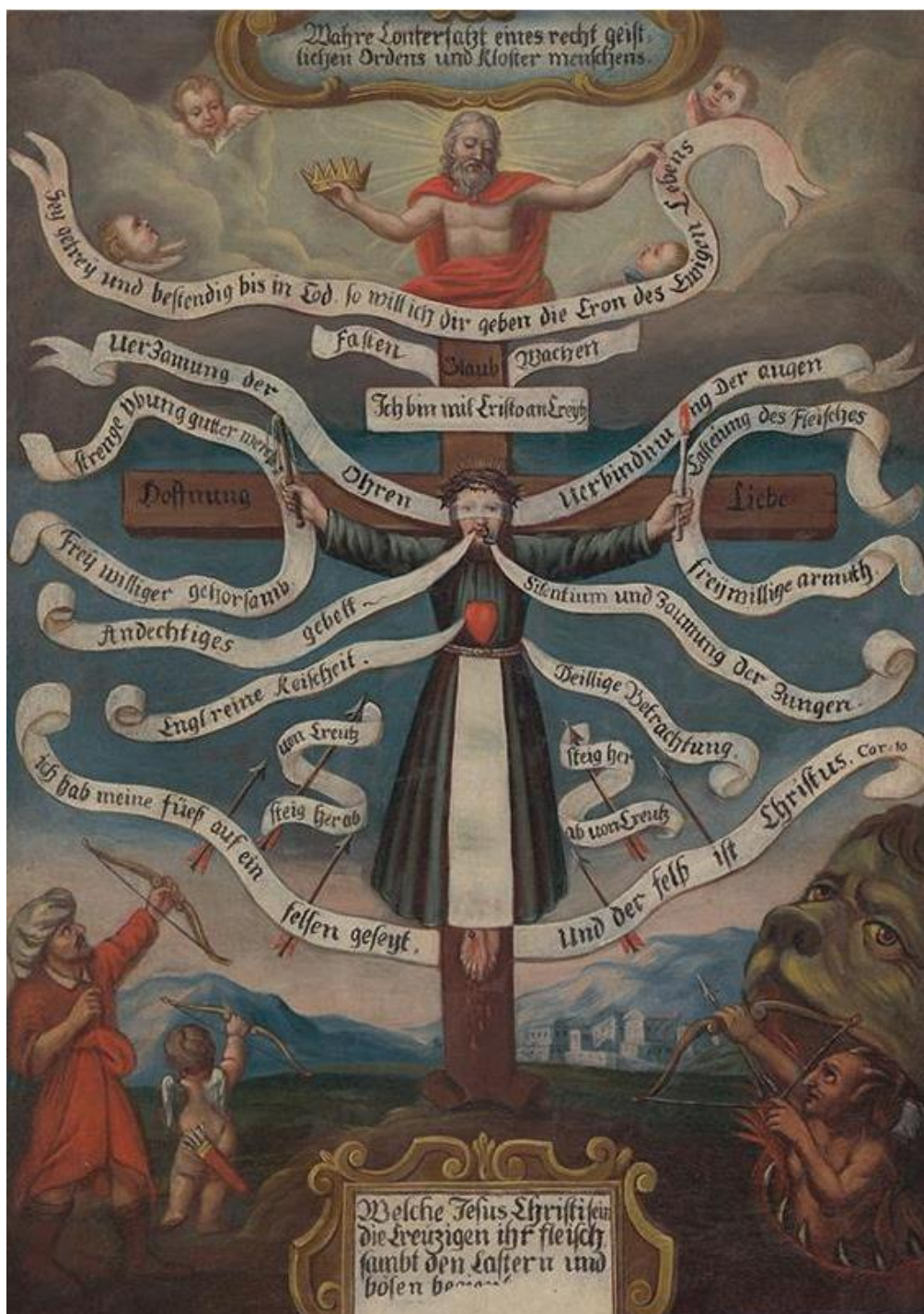
Jeruzalem s otvorenými bránami, obkľúčený a zajatý pohanmi. Plačúci Kristus (evanjeliár Otto III., okolo 1000)

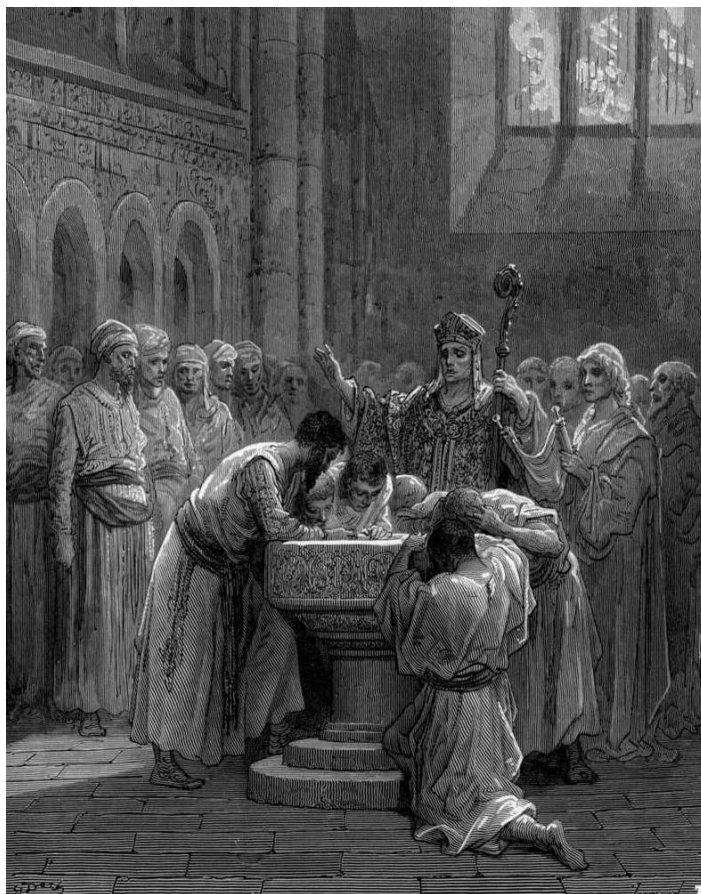
V. Carpaccio: Sv. Juraj krstí neveriacich (1507)

P. Galle podľa M. van Heemskercka: Diabolická kultúra. Alegória pohanskej viery (rytina, 16.-17.st.)

Stredoeurópsky maliar z prelomu 17. - 18.storočia: Zásady rehoľníka - Pravda o slove Božom (1690-1710)

G. Doré: Krst neveriacich (19.st.)

Pohanské vráta - názov pre zrúcaniny *keltskej* osady a neskoršie rímskeho vojenského tábora a civilného mesta Carnuntum v provincii Horná Panónia; leží v katastrálnom území dnešných obcí Petronell a Bad Deutsch-Altenburg v Dolnom Rakúsku neďaleko Bratislavy

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Carnuntum>

J. Alt: Pohanské vráta (1816)

pohanstvo - pozri *pohan*, *novopohanstvo*

<https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Paganism>

pohanstvo európske - *európske pohanstvo*

pohanstvo germánske - *germánske pohanstvo*

pohanstvo v Európe -

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Paganism_in_Europe

pohár - sklená, hlinená alebo kovová *nádoba* s *kupou* na nohe; pozri *kalich*, *kantharos*, *römer*, *vilkum*, *tumbler*, *berkemeyer*, *pokál*, čínsky: *ku*; *maľba na skle*; P. Claez

Nový biblický slovník: staroveká *čása* vyzerala ako miska, širšia a nie tak hlboká ako normálna čajová šálka; zvyčajne bola keramická, ale niekedy aj kovová

1.hebrejské „kós“ zvyčajne označuje nádobku na pitie, či *faraónovu* alebo *bedárovu*; nádobka bola tak veľká, aby sa dala držať v ruke, prípadne väčšia; niekedy mala okraj; na dvore *Šalamúna* jestvovali čase zo zlata

2.hebrejské „gabía“ je názov Jozefovho strieborného veštekého kalicha (*Jozef*, syn *Jákoba*) a misiek zlatého *svietnika* v tvare *mandloňového* kvetu

3.hebrejská „sap“ označovalo miskú, do ktorej sa počas sviatku *pesach* zachycovala krv obetovaného zvieraťa

4.hebrejské „qubba'at“ zrejme popisuje veľkú nádobu na víno totožnú s „kós“(1)

5.hebrejské „'aggan“ je obecný názov veľkej misky v starovekom semitskom svete, ktorá sa používala pri svätých rituáloch alebo pri podávaní vína na hostinách; so zásobným krčahom sa mohla vešať na kolík

6.v *Novom zákone* sa stretávame s výrazom „potérion“, ktorý označuje akúkoľvek nádobu na pitie; obecné sa používali hlinené, ale bohatí už mávali sklené alebo kovové misky, zvyčajne v tvare poháru; kalich použitý pri *Poslednej večeri* Ježiša bola pravdepodobne hlinená miska, dostatočne veľká, aby z nej mohli piť všetci prítomní (*Matúš*, 26,27); pozri *grál*

Heinz-Mohr v súvislosti s heslom *obdobia života*: pohár je symbolom tridsaťročného muža; pozri *atribúty*, *symboly*, *alegórie a prirovnania*

<http://fr.wikipedia.org/wiki/Hanap>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Poh%C3%A1r>
[http://fr.wikipedia.org/wiki/Verre_\(r%C3%A9cipient\)](http://fr.wikipedia.org/wiki/Verre_(r%C3%A9cipient))

Hlinený pohár (agaritská kultúra, 2200-1500 pr.Kr.)

C. Dusart: Hýrivec (vrolijk gezelschap, 1680)

P. Claez: Zátišie s pohárom piva a údenými sled'mi na tanieri (1636)

M. Boelema de Stoma: Zátišie s nádobou s dekórom fúzatého muža a škrupinovým pohárom (banquet, 1642-1644)

C. Peeters: Zátišie s kvetinami, pohárom, sušeným ovocím a praelíkmi (1611)

C. de Vos: Portrét Abrahama Grapheusa (17.st.)

J. van Bijlert: Mladý muž pijúci pohár vína (1635-1640)

Ch. Berentz: Zátišie so šálkou (17.-18.st.)

E. von Grützner: Falstaff s cínovým džbánom a pohárom (19.-20.st.)

J. Rombauer: Na zdravie (1841)

pohár Acastov - *Acastov pohár*

pohár Antiochijský - *Antiochský pohár*

pohár berkemeyer - *berkemeyer*

pohár columbine - *columbine pohár*

pohár diatret - *diatret*

pohár Gudeov - *Gudeov pohár*

pohár lievikovitý - *lievikovité poháre*

pohár loštický - *loštické poháre*

pohár Lykurgov - *Lykurgov pohár*

Pohár nanteoský - *Nanteoský grál*

pohár römer - *römer*

pohár rüsselbecher - *rüsselbecher*

pohár nautilový - *nautilový pohár*

pohár Nestorov - *pozri Nestorov pohár*

Pohár valencijský - *Valencijský grál*

pohár Svätý - *pozri grál valencijský*

pohár škrupinový - *pohár nautilový*

pohár Tassilov - *Tassilov pohár*

poháre (historické názvy) - *kraustrunk, römer, berkemeyer, pišťala, rüsselbecher*; pozri sklo

<http://www.lesnisklo.cz/cise.html>

<https://www.google.sk/search?q=Russelbecher&espv=2&biw=1841&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwjIJZnOxYTKAhUECywKHVtuCxIQsAQIGw&dpr=1#imgrc=Uhdz1M3YWZG0iM%3A>

<https://www.google.sk/search?q=historick%C3%A9+sklo&espv=2&biw=1841&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwjIJbyyoTKAhWEGCwKHUUpDxYQsAQIGQ>

poháre krídlové - benátske sklené *poháre* na vysokej nohe so štiepanou výzdobou v podobe malých krídiel; vyrábané v 16.st.; pozri *sklo*

<http://italie.adrialand.com/benatske-sklo.html>

tzv. **poháre tulipánové** - charakteristické nádoby *michelsberskej kultúry* z obdobia stredného eneolitu

pohľad, zrak - v súvislosti s heslom *Gorgony*: v *gréckej mytológii* staré ženy s kovovými krídlami, zvieracími ušami, dlhými tesákmi, kovovými päťami, so zmijami namiesto vlasov: *Sthenó*, *Euryalé* boli nesmrteľné; najstrašnejšia z nich *Medúza* však bola smrteľná a zabil ju *Perseus*; kto na nich pozrel, skamenel

-v súvislosti s heslom *katoblepas*: pre svoj vražedný pohľad bol v *stredoveku* *katoblepas* občas nazývaný *Gorgonou*

pohľad uhrančivý - uhrančivý pohľad

pohľadnica - Baleka: *reprodukcia*, ktorej rubová strana je určená na podanie písomnej správy príjemcovi; k tejto správe sa môže vzťahovať aj zobrazenie na líčnej strane; dnes pohľadnice tlačené väčšinou *hlbkotlačou*, *offsetom* a ď. technikami, ktoré vystriedali pôvodnú *litografiu*, *lept*, *drevoryt*, *slepotlač*, často dopĺňovanými nalepovaným hodváhom, *flitrami*, drvinou, vtáčimi pierkami ap.; obrazová pohľadnica s motívom delostrelca prvý raz použitá 1870 oldenburským kníhkupcom a tlačiarom J. Schwartzom v období prusko-rakúskej vojny, rok po zavedení poštovej karty (1869); plného rozkvetu dosiahla pohľadnica v rokoch 1890-1920 a čoskoro sa stala *zberateľským* predmetom; osobitne sú oceňované unikátne pohľadnice kreslené a maľované umelcami (korešpondencia *expresionistov* s priateľmi); maľbu a *koláže* majú pohľadnice M. Ernsta, S. Dalího, J. Miróa a ď.; význam pohľadnice ako zberateľského predmetu, ale aj kultúrnohistorického dokladu, sa odráža v laickom a odbornom záujme, v publikáciách aj výstavách (Svetová výstava pohľadníc Orbis pictus, Brno, 1970); pozri *carte maximum*; *umelci pohľadníc*

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Pohlednice>

http://en.wikipedia.org/wiki/File:Muenchhausen_Herrfurth_1_500x763.jpg

<http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Postcards>

Najstaršia rakúsko-uhorská pohľadnica z 19.mája 1871

pohl'adový betón - betón pohl'adový

pohlavie, pohlavný - pozri androgýn, hermafrodit, ženský a mužský princíp; ľadvie; fénix rumelkový/fénix rumelkovej hory, imelo; idol torzálny; hieros gamos; erotika/sex

pohovka - pozri gauč, borne/born; mobiliár, nábytok

A. Von Keller: Smutné správy

S. Valadon: Akt ležiaci na pohovke (1928)

pohreb - pozri *officium defunctorum*, *márnica*, *karner*, *kostnica*, *kolumbárium*; *kanopa*; *zádušný chrám*, *nénie*, *mumifikovanie*; *Vzkriesenie Lazára*, *absolúcia nad hrobom*; *lemurovia/larvovia/zakuklenci* (Neškuda); *kanelovaná keramika*; *jantár*, *kadidlo*; *Thor/Tor*

<http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%BE%D1%85%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%BD>

Pohreb (iluminácia z Biblie Václava IV., 1389)

Pohrebný obrad (Kniha hodiniek C., 1460)

Pohreb Baldwina (stredoveká iluminácia z rukoisu od Guillaume de Tyr: „Les Histoires d'Outremer“, 1475)

G. Pencz: Tobit pochováva mŕtveho (rytina, 16.st.)

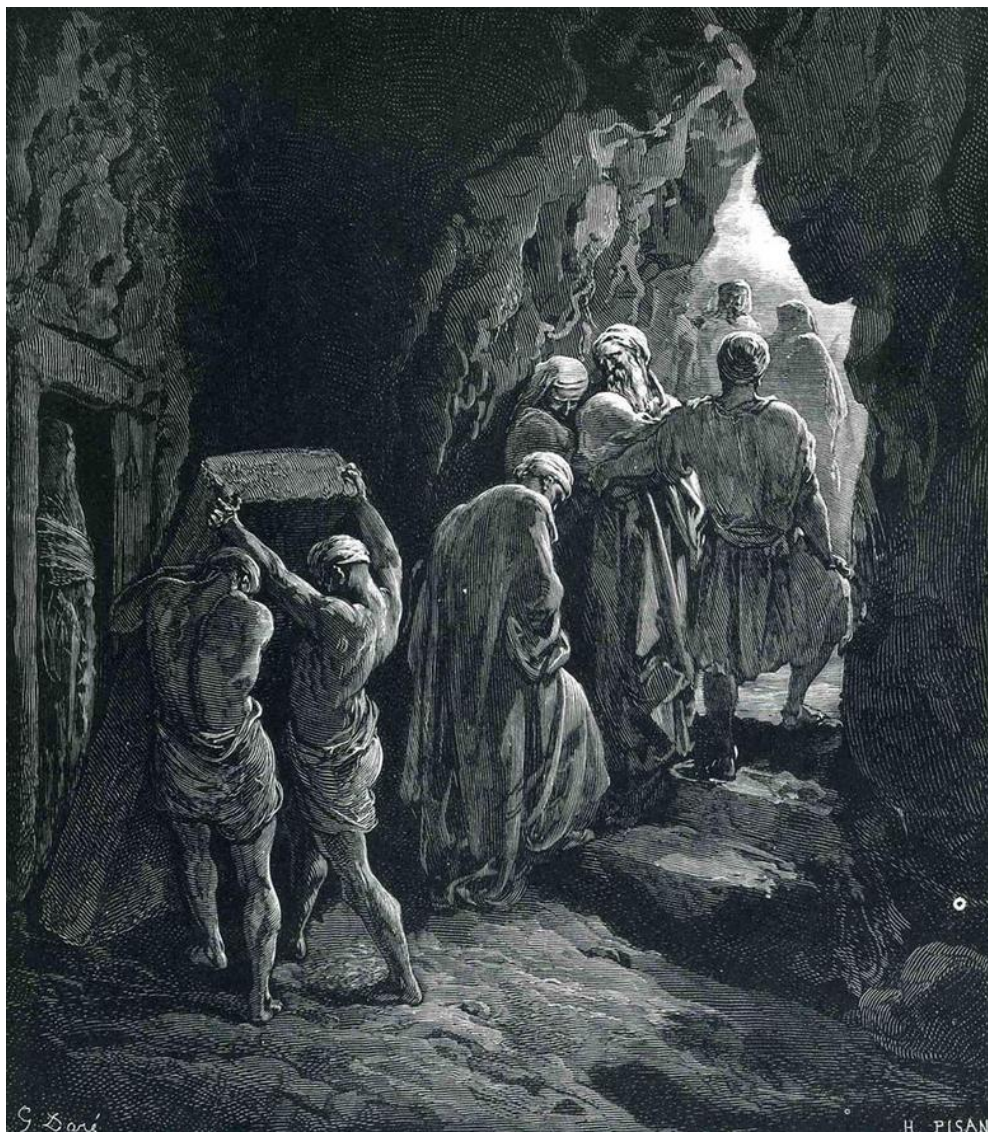
G. de Jode podľa M. de Vos: Pochovávanie mŕtvych (rytina z cyklu Sedem skutkov milosrdenstva, 1580)

H. Springinklee: Pohreb (drevoryt, 1518)

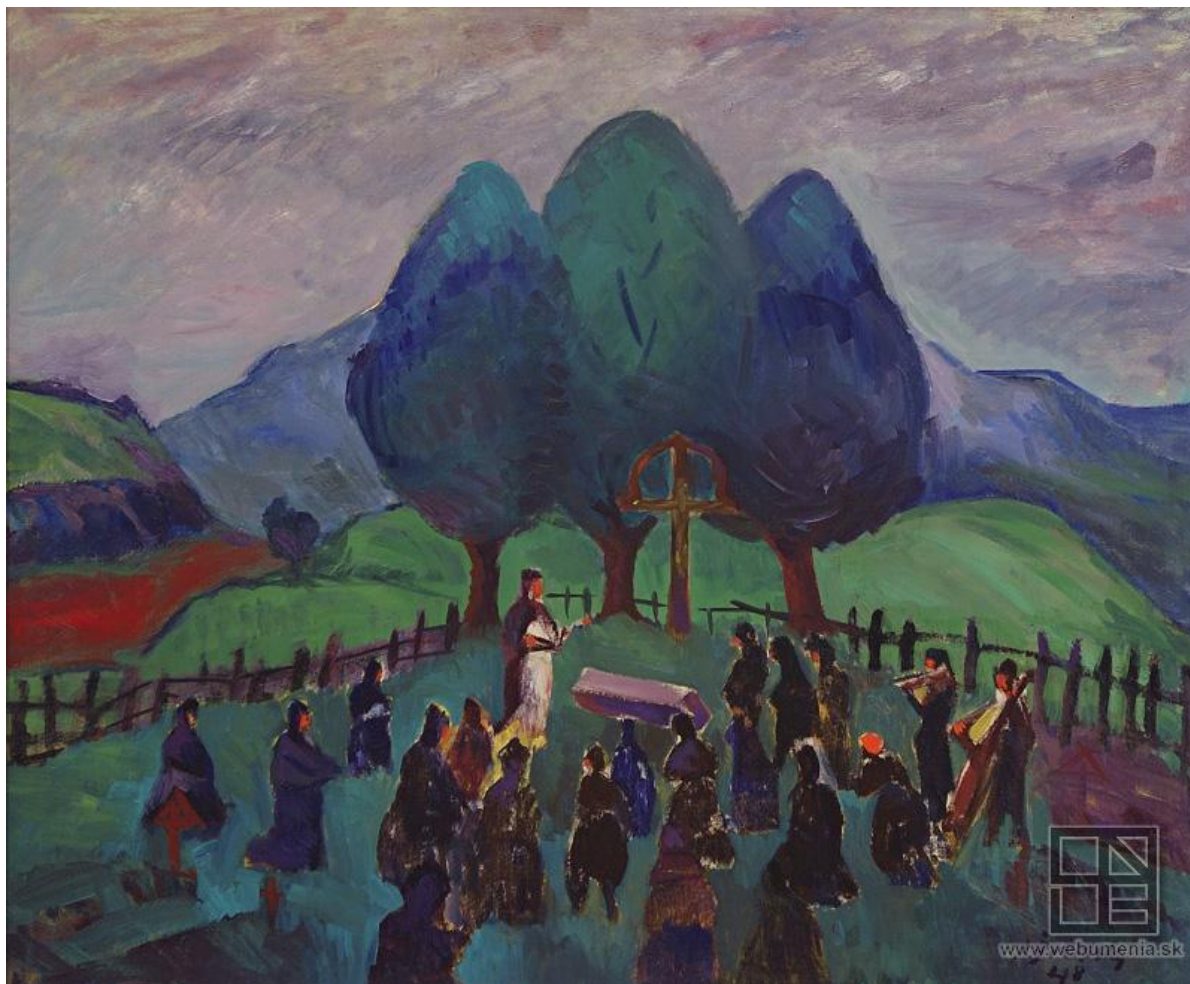
A. Magnasco: Pohreb vojaka (1.pol. 18.st.)

G. Doré: Pohreb Sáry (drevoryt, 1866)

J. Alexy: Pohreb (1921)

J. Želibský: Pohreb v Heľpe (1948)

K. Ondreička st.: Z pohrebu (1931)

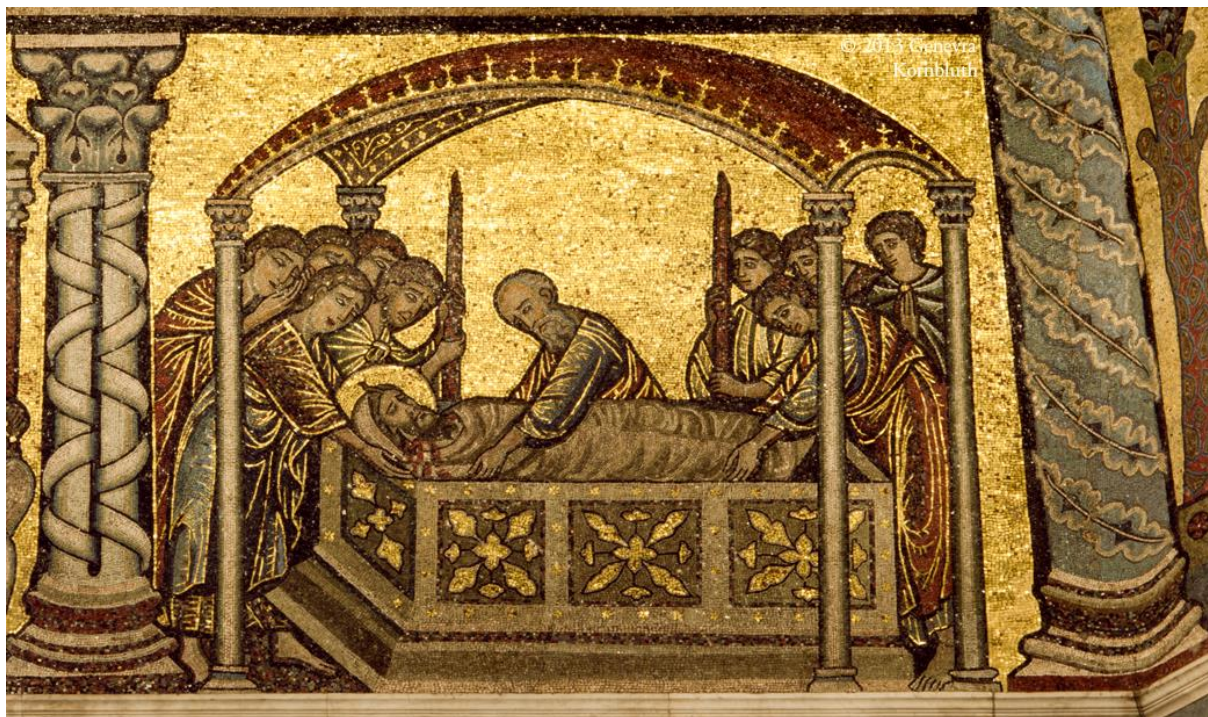

K. Ondrejčka st.: Cigánsky pohreb (1933)

J. Hála: Pohreb vo Važci (1930-1939)

Pohreb Jána Krstiteľa - pozri *Sťatie Jána Krstiteľa*, *Hlava Jána Krstiteľa*

Pohreb Jána (Baptisterium di San Giovanni, Florencia, 1240-1310)